

BAF OG ARKITEKTSKOLEN I BERGEN

BAF paviljongen ved Store Lunnegårdsvann hvor BAS-studentene Ragnhild Roald og Carl-Johan Kimell vant i en intern konkurranse i BAF i vår. De var også utførende arkitekter. Foto: Bertram B. Brochmann

For 40 år siden, omkring 1968, skjedde det ting rundt om i verden blant annet med Vietnam demonstrasjoner og invasjon i Tsjekoslovakia. En rekke bøker ble utgitt som satt spørsmålsteget ved eksisterende forhold i samfunnet. I arkitektmiljøet i Bergen skjedde det også noe: Etablerte holdninger til arealplanlegging og arkitektur ble tatt opp til debatt.

TEKST: BERTRAM B. BROCHMANN
sva@k.mil

Bergen Arkitektforening hadde på den tiden et godt faglig miljø gjennom flere engasjerte styre, som blant annet helt fra 1963 utredet tankene om en tredje arkitektskole i Bergen. I dette miljøet oppstod BAFNYTT hvor mange personer preget innholdet som i stor grad tok opp problemstillinger i tiden som hadde betydning for de fysiske omgivelsene som f.eks. sosiologi, økosystemer, brukervedvirkning, boservice. Debatten ble støttet opp av akademikere som Svebak, Blom, Skjervheim, Skirbekk, Utaaker m.fl. Det var derimot lite presentasjon av

«arkitektur.»

Engasjement

I miljøet var det også grobunn for Svein Hatløvs engasjement for å få startet opp det første Symposiet, SP01 i Kaupanger i 1968 med tema «Natur og fysiografiske fakta tilført ny form, overføring av teoretiske fakta til formsvar.» Flere symposier fulgte og utviklet seg til et samarbeid mellom en rekke personer ved universitet i Bergen og arkitektstudenter.

Det var også mange byggprosjekter med

forsøk på nytenkning som sprang ut av denne tiden.

Fra østlandet hadde Ulf Grønbold registrert at det skjedde ting i Bergen, og han fikk laget et helt nummer av Byggekunst nr. 6/1984, «Bergenskolen.»

Aktiviteten i foreningen fortsatte, og på årsmøte i april 1986 ble det enstemmig vedtatt å starte opp Bergen Arkitektskole. Et arbeidsutvalg ble nedsatt som fikk skolen startet 1. september samme år. «Er det snakk om tilfeldigheter at rette folk møter på rett tidspunkt?» spurte Grønbold og «Er Bergenskolen tid over?»

Bomiljø før og nå

Tiden gikk, nye arkitekter kom til og engasjementet var ikke på samme måten som før. Som et eksempel på forandring som skjedde, vil jeg her nevne boligbyggingen. Tidligere hadde vi en rekke seminarer om «hva er et boligmiljø,» og det ble skrevet en rekke bøker og rapporter om emnet. I tillegg var det personer som hadde tro på at det gikk en selv å lage sine egne bomiljøer hvor det skulle være en beboersammensetning som ellers i samfunnet og med brukervedvirkning. De to Selegrendprosjektene Hesthaugen borettslag og Nordås selegrend borettslag ble stiftet, planlagt

og bygget med stor grad av beboervedvirkning.

I dag bygges det tusenvis av leiligheter, for det meste små, som gir bedre økonomisk utbytte enn større leiligheter uten at det blir snakket så mye om bomiljø og brukervedvirkning. Boligbyggelagene er blitt tunge foretningstiltak som konkurrerer med andre utbyggere. Jeg har en følelse at vi i dag bygger boliger for salg og ikke for at beboere skal leve der!

Noen av de blokkmiljøene som vi kritiserte på 70-tallet er faktisk bedre som bomiljø enn mange blokkbebyggelser som bygges i dag. Det samme er det med spekulasjonshusene som ble bygget for hundre år siden, de store murgårdene. Disse har også en rekke bokvaliteter som fullstendig mangler i dag, med fleksibel bruk, store, luftige rom, høyt under taket og med mye lys.

I den senere tid virker det også som om det er det ytre utseende, husenes ytre form og design som er viktigst. Husene har nærmest fått et uniformt utseende som er preget av samme dataprogram.

Det er tydelig at det i de siste 25 år har skjedd en endring i samfunnsutviklingen som arkitektene har latt seg være en del av.

Bergen Arkitektskole

I mellomtiden har Bergen Arkitektskole, med Svein Hatløv ved roret, vært aktiv i sitt nye skjermete miljø, og har til tross for endringen i utvikling, klart å videreføre noe av de holdningene som var opppe i Bergen Arkitektforening for 40 år siden.

Skolen har anerkjennelse i inn- og utland og ferdige BASere har på mange områder gjort det meget bra.

Med dagens globale utfordringer har BAS med sin pedagogikk, blitt en moderne skole med sine egne måte å tenke arkitektur og planlegging på, som et fysisk formsvar en på problemstilling.

Skolen står nå foran en ny, spennende epoke med nye retninger. ■

frysjamodell a verksted S

Kjelsåsvei. 160, 0491 Oslo
Telefon: 22 18 49 51 - Telefaks 22 18 49 51
post@frysjamodellverksted.no

- miljø i praksis

FOAMGLAS[®]

www.foamglas.no